

Εκτός από αυτές τις δραστηριότητες, τα ορόσημα που προσδιορίζονται στις Κατευθυντήριες Γραμμές²⁶ είναι καλή στιγμή για να επικοινωνηθούν τα αποτελέσματα της ολοκληρωμένης φάσης στο κοινό. Το τρίτο ορόσημο προσφέρει την ευκαιρία να επικυρωθεί η στρατηγική κατεύθυνση με τους πολίτες, ενώ το τέταρτο ορόσημο επωφελείται από την εορταστική υιοθέτηση του ΣΒΑΚ μαζί με τους πολίτες.

Κεφάλαιο 2 – Καλές Πρακτικές

Αυτό το κεφάλαιο θα περιλαμβάνει βέλτιστες πρακτικές και μελέτες περιπτώσεων που σχετίζονται με τη βιώσιμη κινητικότητα και την επιτυχημένη εφαρμογή τους σε ορισμένες χώρες της ΕΕ.

Συγκεκριμένα, βάσει όσων εξηγήθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο, θα σας παρασχεθούν παραδείγματα για να αποκτήσετε μια πραγματική εικόνα του πώς πολλές πόλεις ήδη κινούνται προς τη μετάβαση σε βιώσιμες μεταφορές. Επιλέξαμε τρεις διαφορετικές θεματικές ενότητες που περιγράψαμε νωρίτερα, δηλαδή τις βέλτιστες πρακτικές που αφορούν την κοινή κινητικότητα, βέλτιστες πρακτικές που αφορούν τη μέτρηση του αντίκτυπου του τομέα των μεταφορών στις πόλεις της ΕΕ και βέλτιστες πρακτικές που αφορούν τη συμμετοχή των πολιτών στη μετάβαση προς πιο βιώσιμες πόλεις

2.1 Πρακτικές Κοινής Κινητικότητας

Όλο και περισσότερες πόλεις αναζητούν λύσεις ικανές να ενσωματώσουν τους τρόπους κοινής κινητικότητας στον πολεοδομικό τους σχεδιασμό. Ανάμεσα σε αυτά τα παραδείγματα, η πλατφόρμα λογισμικού Ride With Via επιτρέπει στους χρήστες να δοκιμάσουν κοινές διαδρομές ταξί κατόπιν αιτήματος στο [Μιλάνο](#). Οι δύο επιλογές

²⁶ Οι Κατευθυντήριες Γραμμές για την ανάπτυξη και υλοποίηση Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (SUMP) εγκρίθηκαν το 2014 από τη Γενική Διεύθυνση Κινητικότητας και Μεταφορών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η επικαιροποίησή τους δημοσιεύθηκε ως η δεύτερη έκδοση των Ευρωπαϊκών Κατευθυντήριων Γραμμών τον Οκτώβριο του 2019.

υπηρεσιών που έχουν δοκιμαστεί είναι οι υπηρεσίες «από πόρτα σε πόρτα» και «από γωνία σε γωνία», στις οποίες ο επιβάτης περπατά μια μικρή απόσταση μέχρι τον σταθμό επιβίβασης για τη βελτιστοποίηση της διαδρομής. Το προηγμένο σύστημα εντοπίζει το κατάλληλο ταξί για τους επιβάτες σε πραγματικό χρόνο και το καθοδηγεί έξυπνα γύρω από την πόλη. Έχει δοθεί εκπαίδευση στους οδηγούς για τη χρήση της εφαρμογής οδηγού και των σχετικών υπηρεσιών της πλατφόρμας. Τόσο η εφαρμογή όσο και μια κεντρική υπηρεσία επικοινωνίας συνδέουν τον οδηγό και τον χρήστη σε περίπτωση που προκύψουν προβλήματα με την πληρωμή ή την παραλαβή. Εκτός από τις εφαρμογές για οδηγούς και επιβάτες, η πόλη έχει πρόσβαση σε αρκετές διοικητικές περιοχές.

Ένα άλλο επιτυχημένο παράδειγμα είναι η πόλη του Κασκαΐς. Ο στόχος του [έργου](#) ήταν η δημιουργία ενός πιο βιώσιμου συστήματος αστικής κινητικότητας στην πόλη, προσφέροντας περισσότερες επιλογές μετακίνησης σε μικρά παιδιά και μαθητές. Το πρόγραμμα CHILDFY δημιουργήθηκε ειδικά για να καλύψει τις ανάγκες των παιδιών και μαθητών, διασφαλίζοντας ότι οι μετακινήσεις τους από και προς το σχολείο και άλλες τοποθεσίες είναι όσο το δυνατόν πιο ασφαλείς και άνετες. Το έργο εστιάζει στην κοινή κινητικότητα, δημιουργώντας μια εκτεταμένη πλατφόρμα που επιτρέπει στους χρήστες να έχουν πρόσβαση σε διάφορες επιλογές μεταφοράς. Μέσω της εφαρμογής, οι γονείς μπορούν να συνδυάζουν και να προσφέρουν μεταφορά για τα παιδιά τους σε συνεργασία με άλλους γονείς, εξασφαλίζοντας ότι φτάνουν στο σχολείο με ασφάλεια και αποτελεσματικότητα.

2.2 Μέτρηση του αντίκτυπου: παραδείγματα της επιστήμης των πολιτών

Στο πλαίσιο του έργου [WeCount](#), πέντε πόλεις (Μαδρίτη, Λιουμπλιάνα, Δουβλίνο, Κάρντιφ και Λέουβεν) συνεργάστηκαν για να κινητοποιήσουν 1.500 πολίτες κατά τη διάρκεια του 2020, ακολουθώντας μεθόδους συμμετοχικής επιστήμης των πολιτών, με στόχο τη συν-δημιουργία αισθητήρων καταμέτρησης κυκλοφορίας βασισμένων στην εμπειρία του Telraam στη Φλάνδρα (PolisNetwork, 2019). Πολλοί χαμηλού κόστους, αυτόματοι

αισθητήρες καταμέτρησης κυκλοφορίας τοποθετήθηκαν στα παράθυρα των νοικοκυριών που συμμετείχαν, με θέα τον δρόμο, επιτρέποντας στις αρχές να ποσοτικοποιήσουν την τοπική οδική κυκλοφορία και την ταχύτητα αυτοκινήτων, μεγάλων οχημάτων, ποδηλατών και πεζών. Επιπλέον, αυτή η πρωτοβουλία στόχευε στη δημιουργία επιστημονικής γνώσης στον τομέα της κινητικότητας και της περιβαλλοντικής ρύπανσης και στην προώθηση συν-σχεδιασμένων, ενημερωμένων λύσεων για την αντιμετώπιση διαφόρων προκλήσεων οδικών μεταφορών. Το WeCount ιδρύθηκε για να ενδυναμώσει τους πολίτες σε πέντε ευρωπαϊκές πόλεις ώστε να διαδραματίσουν ηγετικό ρόλο στην παραγωγή δεδομένων και γνώσης γύρω από την κινητικότητα στις κοινότητές τους.

Στο Βέλγιο, η επιστήμη των πολιτών χρησιμοποιήθηκε για τη συλλογή και τη μέτρηση της ασφάλειας στους δρόμους. Έφηβοι στη Φλάνδρα (Βέλγιο) συμμετείχαν στο πιλοτικό έργο ψηφιοποιώντας και αξιολογώντας τις καθημερινές τους διαδρομές από το σπίτι στο σχολείο. Μια διαδικτυακή πλατφόρμα με το όνομα ["Bike Barometer"](#) δημιουργήθηκε στο πλαίσιο αυτού του πιλοτικού έργου. Από την επίσημη έναρξη της πλατφόρμας τον Μάρτιο μέχρι το τέλος του έργου τον Ιούνιο του 2020, 1.256 έφηβοι από 31 σχολεία ψηφιοποίησαν 5.657 χλμ. δρόμων, εκ των οποίων τα 3.750 χλμ. αξιολογήθηκαν ως προς τη φιλικότητα και την ασφάλεια για τους ποδηλάτες. Τα ευρήματα παρείχαν λεπτομερείς (χωρικές) πληροφορίες για τις τοπικές καταστάσεις ασφάλειας στη Φλάνδρα και συγκεκριμένες σχολικές περιοχές (Storme et al., 2022).

Ένα άλλο πολύτιμο παράδειγμα είναι η πόλη της Βρέμης, η οποία συμπληρώνει τις παραδοσιακές μεθόδους συλλογής δεδομένων με μεθόδους βασισμένες στη συμμετοχή των πολιτών, για την ανάλυση των προβλημάτων και των ευκαιριών ανάπτυξης της κινητικότητας στην πόλη. Μια προληπτική στρατηγική συμμετοχής και καινοτόμα διαδικτυακά εργαλεία επέτρεψαν στους πολίτες να είναι βασικές πηγές δεδομένων. Οι πολίτες απάντησαν σε ερωτήσεις όπως «πού τα πράγματα λειτουργούν άσχημα;» και «πού λειτουργούν ομαλά;» μέσω μιας διαδικτυακής πλατφόρμας, που επέτρεψε στους χρήστες να σημειώνουν συγκεκριμένες τοποθεσίες σε χάρτη και να

χρωματίζουν τις καταχωρίσεις ανάλογα με το μέσο μεταφοράς. Η πύλη έλαβε πάνω από 100.000 προβολές σελίδων, 4.000 συνεισφορές, 9.000 σχόλια και 100.000 "μου αρέσει" ή "δεν μου αρέσει" σχόλια (Rupprecht consult, 2019).

2.3 Συμμετοχή των πολιτών

Η [Πλατφόρμα Crowdsourcing CIPTEC](#) είναι ένα εργαλείο που αναπτύχθηκε από την Ομάδα Έρευνας Συστημάτων Μεταφορών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Η πλατφόρμα επιτρέπει στους πολίτες να υποβάλλουν ιδέες για τη βελτίωση των δημόσιων συγκοινωνιών, καθώς και να σχολιάζουν ιδέες που προτείνονται από άλλους. Έχει ήδη λανσαριστεί σε αρκετές χώρες και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, προσελκύοντας πολλές καινοτόμες προτάσεις για τις δημόσιες συγκοινωνίες, αποδεικνύοντας έτσι ότι οι δημόσιες συγκοινωνίες αποτελούν ιδανικό πεδίο για δραστηριότητες crowdsourcing (Civitas, 2022).

Η διαδικασία αυτή αύξησε το μερίδιο των δημόσιων συγκοινωνιών, πηγαίνοντας κατευθείαν στους χρήστες, ζητώντας από τους κατοίκους της Φρανκφούρτης να μοιραστούν καινοτόμες ιδέες που θα έκαναν το σύστημα δημόσιων συγκοινωνιών πιο ελκυστικό για αυτούς. Μέσω μιας εύχρηστης ψηφιακής πλατφόρμας, οι χρήστες μπορούσαν να υποβάλουν τις ιδέες τους και να ψηφίσουν τις αγαπημένες τους προτάσεις. Αυτό οδήγησε σε κορυφαίες ιδέες, όπως η προσφορά συνδυαστικών εισιτηρίων για εκδηλώσεις και δημόσιες συγκοινωνίες, καθώς και η βελτίωση των σημάνσεων στους δρόμους για να αποτραπεί η παρεμπόδιση των τραμ από παράνομα σταθμευμένα αυτοκίνητα.

Ένα άλλο παράδειγμα καλής πρακτικής είναι η [αναφορά SmartMove](#) με τίτλο "Προώθηση των δημόσιων συγκοινωνιών σε αγροτικές περιοχές μέσω συμβουλευτικών υπηρεσιών για την ενεργή κινητικότητα". Οι καμπάνιες συμβουλευτικής για την ενεργή κινητικότητα, όπως εξήγησε ο Oliver Roider, ανώτερος επιστήμονας στο

Ινστιτούτο Μελετών Μεταφορών του Πανεπιστημίου Φυσικών Πόρων και Επιστημών Ζωής (BOKU), στοχεύουν στην αύξηση του αριθμού των χρηστών δημόσιων συγκοινωνιών σε περιφερειακές και αγροτικές περιοχές μέσω της παροχής εξατομικευμένων πληροφοριών και της διοργάνωσης διαδραστικών εκδηλώσεων με τους κατοίκους. Ως αποτέλεσμα των καμπανιών που πραγματοποιήθηκαν σε οκτώ περιοχές εφαρμογής, αναφέρθηκε αύξηση κατά 16% στη χρήση των δημόσιων συγκοινωνιών σε αυτές τις περιοχές.

Υπάρχουν επίσης πολλά επιτυχημένα παραδείγματα ενσωμάτωσης και συμμετοχής των πολιτών στη δημιουργία και αξιολόγηση των Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ).

Τον Μάιο του 2019, το Τμήμα Περιβάλλοντος, Φύσης και Ενέργειας (LNE) της φλαμανδικής διοίκησης λάνσαρε ένα διαδικτυακό εργαλείο, το Mobiscore, που αποδίδει ένα «σκορ προσβασιμότητας» σε ένα συγκεκριμένο σπίτι ή οικοδομικό τετράγωνο. Το σκορ ενημερώνει πιθανούς αγοραστές ή ενοικιαστές για το πόσο εύκολα μπορούν να φτάσουν σε διάφορες εγκαταστάσεις, όπως σιδηροδρομικούς σταθμούς, στάσεις λεωφορείων, σχολεία κ.λπ., με βιώσιμο τρόπο – π.χ. με τα πόδια ή με ποδήλατο. Μέσω της ανάπτυξης αυτού του εργαλείου, το Υπουργείο θέλει να ευαισθητοποιήσει τους πολίτες για τον αντίκτυπο που έχει η κινητικότητα λόγω της επιλογής κατοικίας. Η απόφαση αγοράς ή ενοικίασης είναι μια καθοριστική στιγμή που μπορεί να αξιοποιηθεί για την προώθηση αλλαγών στη συμπεριφορά ως προς την κινητικότητα, όπως η επιλογή τρόπων μεταφοράς. Οι άνθρωποι που θέλουν να μετακομίσουν μπορούν εύκολα να συγκρίνουν την προσβασιμότητα διαφορετικών τοποθεσιών μέσω της ιστοσελίδας του Mobiscore (www.mobiscore.be – διαθέσιμη μόνο στα ολλανδικά).

Το εργαλείο θα μπορούσε επίσης να εξελιχθεί σε ένα χρήσιμο αναλυτικό εργαλείο για τον πολεοδομικό σχεδιασμό κινητικότητας. Καθώς αποδίδει σκορ προσβασιμότητας για κάθε εκτάριο (100x100μ.), ένας χάρτης με τα διάφορα σκορ σε μια λειτουργική αστική περιοχή θα αποκάλυπτε περιοχές με υψηλή και χαμηλή προσβασιμότητα. Αυτό θα μπορούσε, για παράδειγμα, να βοηθήσει στον καθορισμό του πού είναι πιο επείγουσα η αναβάθμιση των

δημόσιων συγκοινωνιών ή των συνδέσεων για ποδήλατα. Επιπλέον, το εργαλείο μπορεί σίγουρα να συνδέσει καλύτερα την πολιτική αστικής ανάπτυξης με τον σχεδιασμό κινητικότητας, δείχνοντας πού να αναπτυχθούν κατοικίες, σχολεία κ.λπ., για την προώθηση βιώσιμων τρόπων μεταφοράς.

Κεφάλαιο 3 – Πρακτική Εφαρμογή

Αυτό το κεφάλαιο θα περιλαμβάνει πρακτικές δραστηριότητες, με στόχο την εφαρμογή και την εξάσκηση των δεξιοτήτων που παρουσιάστηκαν. Οι προτεινόμενες δραστηριότητες θα σας επιτρέψουν να είστε ενεργό μέρος της αλλαγής και να συμβάλετε πρακτικά στη μετάβαση προς πιο βιώσιμες πόλεις.

3.1. Πρακτική Εφαρμογή 1. Καταιγισμός Ιδεών για την Κοινή Κινητικότητα

Όνομα δραστηριότητας: Συζήτηση για την Κοινή Κινητικότητα

Χρόνος: 30 λεπτά

Αριθμός συμμετεχόντων: Χωρίς περιορισμό συμμετεχόντων

Υλικά που χρειάζονται: Στυλό, φύλλα χαρτιού και πίνακας flipchart

Στόχοι: